

6. Työtehoimisto

Helsingin kaupungin työtehoimiston toiminnastaan v. 1948 antama kertomus sisälsi seuraavaa:

Yleistä. Helsingin kaupungin palvelukseen otettiin v:n 1948 alusta kaupungin virastojen ja laitosten rationalisoinnista huolehtiva tilapäinen viranhaltija, joka nimettiin työtehoasiain hoitajaksi. Kuitenkin jo saman vuoden keväällä, kaupunginhallituksen taholta oli ryhdytty antamaan uusia tehtäviä työtehoasiain hoitajalle ja myöskin virastojen ja laitosten taholta oli ruvettu kääntymään oma-aloitteisesti työtehoasiain hoitajan puoleen neuvojen saamista varten erilaisissa konttoriteknillisissä kysymyksissä, kävi ilmeiseksi aputyövoiman tarpeellisuus työtehoasiain hoitajalle. Käyttäen hyväksi kokemuksia, joita oli saatu muilla aloilla: mm. valtion laitoksissa, missä esim. valtiovarainministeriössä ja parissa keskusvirastossa (rautatielaitos sekä posti- ja lennätinlaitos) oli jo 3—5 vuotta toiminut n. 10 henkiset työntutkimuselimet, päätti kaupunginvaltuusto oikeuttaa kaupunginhallituksen perustamaan Helsingin kaupunkiakin varten pienen elimen työtehotutkimusten suorittamiseksi. Tähän, toistaiseksi tilapäiseen, työtehoimistoksi nimettyyn elimeen, hyväksyttiin tällöin otettavaksi palvelukseen seuraavasta syksystä lähtien kaksi konttorityöntutkijaa ja työntutkimusinsinööri.

Työtehoimiston tehtävät määriteltiin ¹⁾ seuraaviksi:

- 1) suunnittelemaan ja yhdessä asianomaisen viraston kanssa suorittamaan organisaatio- ja työntutkimuksia kaupungin virastojen ja laitosten rationalisoinniseksi;
- 2) valvomaan, että kaupungin virastojen ja laitosten työn järjestelyssä on otettu huomioon myös niitä käyttävän yleisön mukavuus ja ajan säästö;
- 3) ylläpitämään yhteyttä kaupungin viranhaltijoita ja työntekijöitä edustaviin järjestöihin työoloja koskevissa kysymyksissä;
- 4) ryhtymään toimenpiteisiin toimialalla havaittujen epäkohtien korjaamiseksi;
- 5) tarkastamaan hyväksytyjen rationalisoinnissuunnitelmien toimeenpanoa;
- 6) huolehtimaan kaupungin virastojen ja laitosten edustajille järjestettävästä rationalisoinniskoulutuksesta;
- 7) antamaan kaupunginhallitukselle vuosittain kertomuksen toimiston edellisen vuoden toiminnasta; sekä
- 8) suorittamaan muut kaupunginhallituksen tai kaupunginjohtajan antamat tehtävät.

Koska koulutettua sopivaa työvoimaa ei ollut saatavissa eikä myöskään sosiaaliministeriön palkkaosasto ollut vielä lopullisesti vahvistanut asianomaisen henkilökunnan palkkoja, oli toinen konttorityöntutkijoiden paikoista vuoden vaihteessa vielä täyttämättä. Sen sijaan sovittiin siitä, että huoneenvuokralautakuntien konttoripäällikkö ryhtyi tammikuun 15 p:stä 1949 alkaen työskentelemään, toistaiseksi komennettuna, työtehoimistossa.

Työtehoimiston henkilökunta oli seuraava: toimistopäällikkö (44 palkkaluokka), ekonomi R. I. Oksanen, tammikuun 1 p:stä 1948 lukien; konttorityöntutkija (37 palkkaluokka), kapteeni A. A. Vuoristo, syyskuun 1 p:stä 1948 lukien; sekä työntutkimusinsinööri (42 palkkaluokka), insinööri, ekonomi A. T. Salo, lokakuun 1 p:stä 1948 lukien.

¹⁾ Ks. tämän kert. I osan s. 13.

Konekirjoitus- ym. toimiston rutiiniluontoiset työt suoritettiin kaupunginkansliassa, jonka yhteydessä työtehotoimisto toimi. Työtehoasiain hoitaja ja myöhemmin palvelukseen otetut kaksi työntutkijaa pitivät virkapaikkanaan väliaikaisesti valtuuston puheenjohtajan huonetta kaupungintalossa, mutta v:n 1949 alusta sai toimisto siirtyä palkkalautakunnan toimiston entiseen huoneistoon.

Konteran tutkimukset. Työtehoasiain hoitajan tehtäväksi annettiin ensiksi rationalisoimistoiminimi Kontera oy:n kaupungille suorittamien työtehotutkimusten selvittäminen, minkä jälkeen piti ryhtyä uusiin tutkimuksiin. Koska melkein kaikki Konteran rationalisointiehdotukset olivat toteuttamatta ja asianomaisten laitosten johtajiston taholta esitettiin runsaasti vastaväitteitä ehdotuksia vastaan, oli työtehoasiain hoitajan perusteellisesti tutustuttava tehtyihin ehdotuksiin ja suoritettava tarpeellisia lisätutkimuksia. Vanhimmista Konteran tutkimuksista, jotka käsittivät kaupunginkanslian ja osan kiinteistötoimistoa ja jotka samalla mittasuhteiltaan olivat pienimmät, työtehoasiain hoitaja antoi lausuntonsa tammikuun 28 p:nä. Olosuhteiden muuttumisen takia (tutkimukset oli tehty v:n 1946 puolivälissä) osa ehdotuksista oli menettänyt merkitystään. Kaupunginkanslian tutkimuksen yhteydessä esiintunut kaupungin viranhaltijoista pidettävän henkilökortiston uudelleenjärjestämiskysymys oli kuitenkin vielä tutkimuksen alaisena, ja lopullinen ehdotus voitiin tehdä sen jälkeen, kun pyydytyt lisälausunnot oli saatu virastoilta.

Konteran teknillisiä laitoksia koskevista rationalisointiehdotuksista annettiin lausunto toukokuun 14 p:nä ja kaupunginvaltuusto hyväksyi tehdyn ehdotuksen lopullisesti seuraavan lokakuun 6 p:nä, joten asia kertomusvuoden päättyessä oli toteuttamisvaiheessa. Tarvittavien reikäkorttikoneiden pitkän hankinta-ajan ja ehdotusten sisältämien melko laajakantoisten muutosten takia ehdotusten lopullinen toteuttaminen kuitenkin tulee viemään useita vuosia. Konteran kaupungin rahatoimistosta tekemät rationalisointiehdotukset olivat sen jälkeen kesästä lähtien tutkimuksen alaisina. Pelkästään Konteran tekemistä ehdotuksista olisi lausunto voitu antaa jo syksyllä, mutta koska rahatoimistoon keskittyy koko kaupungin hallinnon rahä- ja laskentatoimi, katsottiin tarkoituksenmukaisemmaksi siirtää lausunnon anto kokonaistilanteeseen perehtymisen jälkeen tapahtuvaksi. Tähän vaikutti sekin seikka, että kaupunginhallituksen asettamalta tilisääntökomitealta oli lähiaikoina odotettavissa uusi tilisääntöehdotus, joka tuli aiheuttamaan muutoksia rahatoimiston toimintaan. Toisaalta tämän tutkimustyön valmistumista häiritsi kaupunginhallituksen työtehoasiain hoitajalle jo keväästä lähtien jatkuvasti antamat melko kiireellisuontoiset muut tehtävät kuten lausuntojen anto samoin kuin tulevaa toimintaa silmällä pitäen tarpeellinen koulutustoiminta. Rahatoimiston tutkimus oli tarkoitus saattaa loppuun talvikauden 1948/49 aikana. Sen jälkeen oli Konteran tutkimuksista vielä jäljellä kaupungin rakennustoimistossa suoritettu tutkimus. Koska tämä ehdotus, josta rakennustoimistokaan ei vielä ollut antanut lausuntoaan, huomattavalta osalta perustui siihen edellytykseen, että rakennustoimisto sai huomattavia huoneistolisätiloja (teknillisiltä laitoksilta) ja sellaisten saantimahdollisuudet nykyoloissa olivat hyvin pienet, ei asia ollut kiireellisuontoinen. Työtehotoimiston lausunto rakennustoimiston tutkimuksesta siirtyi seuraavaan vuoteen.

Koska Konteralle tutkimuksista tuleva palkkio tehdyn sopimuksen mukaan oli kytetty aikaansaataviin vuosisäästöihin, mitä seikkaa olisi ollut mahdottomuus todeta pitkiin aikoihin ja kun myöskään useissa kohdin ei olisi voitu hyväksyä Konteran säästö-laskelmia, selvitettiin palkkiokysymys neuvottelutietä Kontera oy:n kanssa lopullisesti kaupunginvaltuuston kesäkuun 2 p:nä 1948 tekemän päätöksen¹⁾ mukaan.

Toimenpiteet mielialan muokkaamiseksi. Koska viraston tai laitoksen ulkopuolisella työntutkijalla oli psykologiselta kannalta katsoen voitettavanaan usein suuriakin vaikeuksia tutkimuskohteissa, pyrittiin tämä tekijä alusta lähtien ottamaan huomioon työtänsä aloittavan rationalisointielimen tulevaa toimintaa varten. Tätä varten kaupunginhallitus järjesti työtehoasiain hoitajan esityksestä helmikuun 11 p:nä 1948 kaupungintalossa tiedoitus- ja keskustelutilaisuuden, johon oli kutsuttu kaikki kaupunginvaltuutetut, lautakuntien puheenjohtajat ja virastojen päälliköt. Pidettyjen alustusten jälkeen virisi kaupunginjohtajan toimiessa puheenjohtajana, läsnäolijoiden kesken erittäin vilkas keskustelu.

¹⁾ Ks. tämän kert. I osan s. 12.

Edellä mainittu tilaisuus tarkoitettiin nimenomaan virastojen ja laitosten ylintä johtoa varten. Vastaavanlaisia neuvottelunluontoisia tilaisuuksia järjestettiin sen jälkeen työtehoasiain hoitajan toimesta tarpeen vaatiessa muidenkin johtoportaiden edustajille tutkimuksen alaisissa laitoksissa.

Osittain myöskin psykologista merkitystä voidaan katsoa olleen Tehoa virastotyöhön -nimisen, yleisiä konttoriteknillisiä ohjeita sisältävän kirjasen julkaisemisella ja jakamisella n. 1 000 kpl:n painoksena virastojen ja laitosten esimiesasemassa olevien viranhaltijain käytettäväksi. Samaa oli myöskin sanottava kaupunginhallituksen toimesta järjestetystä virastotöiden rationalisointikurssista, joka käsitti n. 4 kuukauden pituisen kirjeellisen opiskelun ja sen jälkeen 2 ½ viikon luentokurssin tutustumiskäynteineen. Tämän kurssin kolmeakymmentä eri virastoa edustavan 80 henkisen osanottajajoukon kautta saattoi työtehotoimisto luoda myöskin luottamuksellisia suhteita kysymyksessä oleviin virastoihin ja laitoksiin.

Koulutukselliset näkökohdat, joista seikoista myöhemmin, olivat luonnollisesti edellä mainittujen toimenpiteiden päätarkoituksena. Tätä tarkoittivat myöskin ne useat rationalisointisaiheiset esitelmät ja alustukset, joita työtehoasiain hoitaja piti eri kunnallisten järjestöjen tai yhdistysten neuvottelukokouksissa.

Työtehoneuvottelukunta. Tehdäkseen mahdolliseksi määrätynlaisten laajakantoisten ja periaatteellista laatua olevien kaupungin virastoja ja laitoksia koskevien rationalisointikysymysten mahdollisimman pätevän ja arvovaltaisen käsittelyn päätti¹⁾ kaupunginhallitus maaliskuun 11 p:nä perustaa toistaiseksi voimassa olevan toimikunnan, Helsingin kaupungin työtehoneuvottelukunnan. Tähän neuvottelukuntaan, joka kokoontui kaupunginjohtajan kutsusta tarvittaessa, kuuluivat puheenjohtajana kaupunginjohtaja sekä jäsenenä apulaiskaupunginjohtajat, kaupunginsihteerit, kaupunginreviisori ja valtuuston eri ryhmiä edustavat 5 kaupunginvaltuutettua. Viimeksi mainituiksi edustajiksi nimettiin neuvottelukunnan perustamisen yhteydessä valtuutetut Hannula, Kulo, Modeen, Varjonen ja Virkkunen. Luottamusjäsenien mukanaolon kautta neuvottelukunnassa oli tarkoitus antaa heille mahdollisuus rationalisointisaloitteiden tekemiseen myöskin tämän elimen kautta. Neuvottelukunnan sihteeriksi määrättiin kaupungin työtehoasiain hoitaja. Neuvottelukunta piti perustamisensa jälkeen kertomusvuoden aikana yhteensä 3 kokousta.

Uudet tutkimukset. Huomioonottaen työvoiman vähyyden ja toisaalta jo odottamassa olevat tehtävät, kuten Konteran rationalisointiehdotukset, samoin tulevalle toiminnalle välttämättömät edellä selostetut valmistavat toimenpiteet, koulutustoiminnan sekä kaupunginhallituksen antamat erillistehtävät, erikoisesti lausuntojenannon, ja virastojen pyynnöstä suoritettua neuvontatoiminnan, ei työtehotoimiston ensimmäisen toimintavuoden aikana ollut mahdollisuuksia suuremmassa määrin suorittaa ja saada valmiiksi oma-aloitteisia työtehotutkimuksia. Joitakin sellaisia kuitenkin suoritettiin ja osa oli tutkimuksen alaisena. Ehdotusten toteuttamisella aikaansaataavaa hyötyä ei kaikissa tapauksissa voitu luonnollisestikaan määrittellä rahassa. Kaupunginhallitukselle esitettiin seuraavat tutkimukset ja esitykset:

Huhtikuun 23 p:nä esitettiin tutkimus ja ehdotus kaupungin työntekijäin palkanmaksun muuttamisesta joka toinen viikko tai kaksi kertaa kuukaudessa tapahtuvaksi. Laskettu säästö oli I vaihtoehdon mukaisesti 3 milj. mk ja II vaihtoehdon mukaisesti 1.5 milj. mk vuodessa. Kaupunginhallitus, hankittuaan asiasta lausuntoja eri lautakunnilta, periaatteessa hyväksyi ehdotuksen ja kehoitti palkkalautakuntaa sisällyttämään nämä määräykset aikanaan uuteen työehtosopimukseen.

Syyskuun 30 p:nä ehdotettiin sähkö- ja kaasuliesien käytön opetuksen keskittämistä kotitalouslautakunnan hoidettavaksi ruoanlaittokurssien yhteydessä. Säästöä ei laskettu. Sekä kotitalouslautakunta että teknillisten laitosten lautakunta antoivat myönteisen lausunnon kaupunginhallitukselle asiasta.

Joulukuun 21 p:nä esitettiin tutkimus ja ehdotus kaupunginkirjaston luettelointityön uudelleen järjestämiseksi. Laskettu rahansäästö oli 640 000 mk vuodessa ja lisäksi oli eri muodoissa mahdollisuus tehostaa kirjaston toimintaa. Suunnitelma liitettiin kirjastoasiain komitean mietintöön.

Joulukuun 29 p:nä esitettiin tutkimus ja ehdotus kustannusten säästämiseksi kaupun-

¹⁾ Ks. tämän kert. I osan s. 130.

gin työnvälitystoimistossa, joka tarkoitti lisätehtävien antamista toimiston johtajalle, työvoiman palvelukseen oton rajoittamista ja toiminnan keskittämistä säästämällä samalla huonetiloja.

Vuoden vaihteessa keskeneräisinä olleet tutkimukset koskivat satamalaitoksen satamamaksujen kannannan uudelleen järjestämistä; kaupungin laitosten varastopalvelun rationalisointia; rahatoimiston uudelleen organisointia (liittyy Konteran tutkimuksiin); palokunnan työn rationalisointia; ja kaupungin viranhaltijain henkilökortiston uudelleen järjestämistä.

Työohjelmaan kuuluvia mutta vielä odottamaan jääneitä tutkimuksia olivat mm. tutkimus mahdollisesta kaupungin autokuljetusten keskittämisestä; tutkimus Konteran tutkimuksiin liittyvän rakennustoimiston rationalisoimisehdotuksen johdosta; tutkimukset ja toimenpiteet kaupungin virastojen ja laitosten lomakkeiden rationalisoimiseksi; sekä kustannuslaskentatoimen tarkistaminen määrättyissä kaupungin laitoksissa.

Työtehoimiston perustamisen kautta hankittu lisätyövoima tarkoitettiin käytettäväksi juuri edellä mainitunlaisen tutkimustyön suorittamiseen.

Lausunnot. Usein on vaikea erottaa lausunnon antamiseksi tarpeellisia toimenpiteitä varsinaisesta työntutkimuksesta. Periaatteessahan työntutkimuselin ei saisi antaa mitään lausuntoa ilman perusteellista tutkimusta. Käytännöllinen tarve on kuitenkin vienyt siihen, että esim. valtion virastojen rationalisoimiselin, valtiovarainministeriön järjestelyosasto, antaa lausuntoja valtion talousarvion laatimista varten mm. uusien virkojen perustamisesta. Tällöin tulee kysymykseen ns. pikatutkimus, jonka suorittamiseen sopii työntutkija sitä paremmin, mitä enemmän hän omaa alansa ja asianomaisten virastojen tuntemusta.

Myöskin Helsingin kaupungin työtehoasiain hoitaja, myöhemmin työtehoimisto, suoritti tällaisia pikatutkimuksia ja antoi niiden perusteella lausuntoja. Kaupunginhallituksen pyytämät lausunnot koskivat etupäässä anomuksia uusien virkojen perustamisesta, tilapäisten virkojen vakinaistamisesta, virkojen tai virkatehtävien uudelleen järjestämisestä tai muuten työtehoon läheisesti liittyviä kysymyksiä. Yhteensä annettiin 42 eri laajuista kirjallista lausuntoa. Työtehoimiston käsittelemissä asioissa anottiin perustettavaksi uusia virkoja yhteensä 152, näistä 42:n perustamista työtehoimisto ei puoltanut, minkä kannan myöskin kaupunginhallitus tai kaupunginvaltuusto muutamaa poikkeusta lukuunottamatta hyväksyi.

Kaupunginhallitukselle annettiin talousarvion laatimista varten muutamia lausuntoja, jotka koskivat tilapäisen työvoiman tarpeellisuutta.

Koulutustoiminta. Työtehoimiston koulutustoiminnan avulla oli tarkoitus toisaalta lisätä virastojen edustajien mahdollisuuksia oma-aloitteisten uudistustoimenpiteiden suorittamiseen, toisaalta hankkia virastoihin yhdysmiehiä ja avustajia työtehoimiston toimintaa varten. Koulutustoiminta toimintakauden aikana tapahtui kirjallisten ja suullisten ohjeiden sekä kurssitoiminnan muodossa. Ensiksi mainituista oli ennen kaikkea mainittava Tehoa virastotyöhön ohjekirjanen, joka laadittiin yhteistoiminnassa valtiovarainministeriön järjestelyosaston kanssa. Jo aikaisemmin mainittiin kaupungin virastojen edustajille toimeenpantu virastotöiden rationalisoimiskurssi, johon sisältyi toukokuun 14 p:n ja syyskuun 15 p:n välisenä aikana kirjekurssi (10 tehtävää) sekä lokakuun 4 ja 20 p:n välisenä aikana 56 tuntia käsittänyt luentokurssi tutustumiskäynteineen. Useat tämän kurssin 80 osanottajasta voivat jo käytännössä soveltaa kurssilla saamiaan oppeja virastossaan taikka tekivät esimiehilleen parannusehdotuksia erilaisista virastoissa suoritettavista töistä. Samoin työtehoimistokin voi jo käyttää hyväkseen edellä mainituin toimenpitein luotua yhdysmiesverkostoa. Tulevaa toimintaa ajateltaessa näytti tarpeelliselta erinäisten erikoiskurssien toimeenpano. Sellaisia olivat esim. kustannuslaskentakurssi, joka edeltäisi jo edellä mainittuja kustannuslaskennallisia työtehotutkimuksia. Sellaisen järjestämistä yhteistoiminnassa Teollisuuden työteholiiton kanssa suunniteltiin sen jälkeen kun viimeksi mainittu toiminimi sai valmiiksi kaupungin teknillisissä laitoksissa käynnissä olevan laskentatointa koskevan tutkimuksensa. Sikäli kuin työtehoimisto sai täytettyä kolmannen ja toistaiseksi avoinna olleen työntutkijan paikan, voitiin ryhtyä varsinaiseen lomakerationalisointityöhön, mikä voi antaa aiheen lomake-tekniillisten kurssien toimeenpanoon. Yksi kaupungin virastojen edustaja, huoneenvuokralautakuntien konttoripäällikkö, osallistui työtehoimiston aloitteesta valtiovarainministeriön järjestelyosaston v:n 1948 joulukuun 13 ja 18 p:n välisenä aikana järjestämiin lomaketekniillisiin kurssiin Helsingissä.

Työtehoimiston oman henkilökunnan jatkokoulutuksesta mainittakoon työtehoasiain hoitajan osallistuminen Työntutkijain kiltä-nimisen yhdistyksen Helsingissä maaliskuun 4—6 p:nä järjestämiin neuvottelupäiviin sekä elokuun 30 p:stä syyskuun 13 p:ään kestävä opintomatka Ruotsiin Tukhoman kaupungin työtehoelimen (stadskansliets organisationsavdelning) sekä Ruotsin valtion järjestelylautakunnan toimintaan tutustumista varten. Työtehoimiston insinööri A. P. Salo osallistui Teollisuuden työtehoiliiton Helsingissä marraskuun 8—13 p:nä järjestämiin varastonhoitajien kursseihin. Lisäksi toimiston koko henkilökunta osallistui Työntutkijain killan Helsingin kerhon järjestämiin esitelmätilaisuuksiin ja tutustumiskäynteihin.

Muu toiminta. Työtehoimiston muusta toiminnasta mainittakoon virastoja ja laitoksia erilaisissa konttoriteknillisissä kysymyksissä palveleva neuvontatoiminta, joka tavallisesti tapahtui suullisten ohjeiden tai neuvottelujen muodossa. On selvää, että useimmiten vastauksen antaminen vaati näissäkin tapauksissa olosuhteisiin tutustumista itse paikalla. Tällaisista tapauksista mainittakoon lukuisia neuvotteluja aiheuttanut huoltoviraston syksyllä perustetun lapsilisätoimiston konttoriteknillinen järjestely.

Työtehon lisäämiseen tähtäävänä toimenpiteenä mainittakoon vielä konekirjoittajille asetettu pätevyysvaatimus. Työtehoasiain hoitajan tehtyä asiasta esityksen, kaupunginhallitus hyväksyi¹⁾ huhtikuun 8 p:nä pätevyysvaatimuksen Helsingin kaupungin palveluksessa olevilta konekirjoittajilta vaadittavasta työtaidosta. Mainittu päätös merkitsee sitä, että kaupungin palvelukseen pyrkivän konekirjoittajan oli pystyttävä 7 000 nettolyönnin kirjoitusnopeuteen ½ tunnin kokeessa; 19 tai sitä korkeampaan palkkaluokkaan pääsemisen edellytyksenä oli 8 000 nettolyönnin nopeus. Jo palveluksessa olevien konekirjoittajien oli kertomusvuoden aikana osoitettava pystyvänsä vähintään 6 000 nettolyönnin kirjoitusnopeuteen. Tämän pätevyysvaatimuksen asettamisen havaittiinkin lisänneen kaupungin konekirjoittajien keskuudessa kirjoitustaidon lisäämisen harrastusta, joissakin tapauksissa syntyi jopa kilpailumieltäkin. Kaupungin palvelukseen pyrkivien konekirjoittajien suhteen vaatimuksen asettaminen antoi osaltaan takeita oikeudenmukaisesta henkilövalinnasta. Kaupungin palveluksessa olevista konekirjoittajista 68 suoritti v:n 1948 loppuun mennessä hyväksytyyn (vähintään 6 000 nettolyöntiä) pätevyysvaatimuksen. Hyväksytyistä 34 saavutti vähintään 8 000 nopeuden ja 17 vähintään 9 000 nettolyöntinopeuden. Viimeksi mainituista sai 14, jotka suorittivat kokeen jossakin kaupungin virastossa tai laitoksessa kaupunginhallituksen kunniakirjan.

Kaupunginhallituksen yleisjaosto vapautti 3 konekirjoittajaa kokeen suorittamisesta ja muutamia vapautusesityksiä oli vielä odotettavissa. Parhaat konekirjoitustulokset olivat seuraavat:

	Netto- lyöntejä		Netto- lyöntejä
Työnvälitystoimisto: E. M. Luukonen	12 393	Kaupunginkanslia: U. B. Jorma	10 499
Kaupunginkanslia: K. B. Johansson.	12 288	» A. A. Becker ...	10 453
Työnvälitystoimisto: H. K. Heinonen	11 850	Nikkilän sairaala: E. U. Louhivuori	10 161
Palkkalautakunnan toimisto: M. E. Ivalo	11 137	Huoneenvuokratoimisto: A. L. Vento	9 463
Kaupunginhallituksen asiamiesosasto: R. Bremer	10 714	Kaupunginkanslia: M. E. Karkinen	9 305

Lopuksi mainittakoon, että työtehoimiston päällikkö osallistui aloitetoimintakomitean ja kirjastoasiainkomitean työskentelyyn.

¹⁾ Ks. tämän kert. I osan s. 125.